

Zmiany w obchodzie świąt maryjnych [po 1969 r.]

Ks. Marian Pisarzak MIC

Święta, obrazy i nabożeństwa stanowią główne formy kultu okazywanego Najświętszej Maryi Pannie, Matce Bożej. Nowy Kalendarz Rzymski[1] i Układ Czytań Mszalnych[2] wprowadziły określone zmiany w obchodzie dotychczasowych dni liturgicznych poświęconych Matce Bożej.

Dotychczas było około 50 świąt maryjnych, z tego 36 (19 obowiązujących w całym Kościele łacińskim) podawał Mszał Rzymski wydany według Kodeksu Rubryk z 1960 roku[3].

W nowym Kalendarzu, a konsekwentnie i w nowym Mszale Rzymskim[4], nazywanym Watykańskim lub Sakramentarzem Pawła VI, uszczuplono wykaz obowiązujących świąt maryjnych o charakterze dewocyjnym pozostawiając je poszczególnym narodom, zakonem czy osobistej pobożności kapłanów. Niektóre z nich, jeśli nawet pozostały w nowym Mszale, to jako wspomnienia do wyboru. Dwa święta dotąd raczej maryjne (2. II. i 25. III.), teraz wyraźnie zaliczono do świąt Pańskich. Ostatecznie zatem nowy Kalendarz Powszechny podaje 13 świąt maryjnych, a z tych tylko 9 obowiązujących w całym Kościele Zachodnim.

W oparciu o wspomniane dokumenty i księgi liturgiczne warto uczynić zestaw zmian odnoszących się do dni liturgicznych poświęconych Matce Bożej. Zmiany te są następujące:

1. wprowadzono uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki w dniu 1.

- I., a wykreślono dzień liturgiczny przeznaczony na uczczenie Macierzyństwa Najświętszej Maryi Panny (11. X.);
2. dzień 2. II. uznano za święto Pańskie, stąd nowa nazwa: Ofiarowanie (lub: Powitanie) Pana Jezusa w świątyni, zamiast: Oczyszczenie NMP;
3. określono dzień 11. II. jako wspomnienie Matki Bożej z Lourdes, zamiast: Objawienie NMP Niepokalanej;
4. dzień 25. III. uznano za święto Pańskie, dając mu inne określenie: Zwiastowanie Pańskie, zamiast: Zwiastowanie NMP;
5. wykreślono wspomnienie Siedmiu Boleści NMP w piątek po pierwszej niedzieli Męki Pańskiej, aby nie było dublowania podobnej treści w dniu 15. IX;
6. przeniesiono święto NMP Królowej z 31. V. na 22. VIII. (bliżej 15. VIII.);
7. przeniesiono również święto Nawiedzenia z 2. VII. na 31. V. (ze względu na łączność z 25. III. i 24. VI.);
8. określono dzień 5. VIII. jako rocznicę poświęcenia bazyliki NMP, pomijając dodatek "Śnieżnej";
9. zlikwidowano wigilie przed Wniebowzięciem; w dniu 14. VIII. może być msza wieczorna już jako świąteczna, z innymi jednak czytaniem niż w sam dzień 15. VIII;
10. przeniesiono święto Niepokalanego Serca Maryi z dnia 22. VIII. na sobotę po uroczystości Najświętszego Serca Pana Jezusa;
11. zlikwidowano święto imienia NMP (12. IX), co byłoby dublowaniem święta Narodzenia Maryi;
12. wprowadzono nowe określenie dnia 15. IX.: Matki Bożej Bolesnej, zamiast: Siedmiu Boleści NMP;
13. wykreślono w Kalendarzu Powszechnym święto Matki Bożej od

wykupu niewolników (24. IX.); mogą je zachować kalendarze partykularne;

14. nadano inną "rangę" dniom liturgicznym poświęconym NMP:

-- uroczystością jest dzień 1. I., 15. VIII., 8. XII.

- świętem jest dzień 31. V., 8. IX.

- wspomnieniem obowiązującym jest 22. VIII., 15. IX., 7. X., 21. XI.

- wspomnieniem do wyboru jest 11. II., sobota po uroczystości Serca Pana Jezusa, 16. VII i 5. VIII.

15. sporządzono nowy zestaw czytań mszalnych na określone dni i w tzw. komunale maryjnym; zupełnie pominięto dawne czytania z Księgi Syracha i Przypowieści; w dniu 15. VIII. Wprowadzono teksty o treści paschalno-eschatologicznej, w dniu 8. XII. – o odwiecznym planie Bożym zbawienia w Chrystusie, którym to planem jest objęta także Maryja, Jej zaś wielka świętość od chwili poczęcia jest wyłącznie dziełem miłości Bożej, która dlatego Ją hojnie ubogaca, bo powołuje na Matkę Zbawiciela (dar jest wezwaniem do określonych zadań!).

[...]

Źródło: ks. M. Pisarzak MIC, *Zmiany w obchodzie świąt maryjnych*, „Ruch Biblijny i Liturgiczny”, 1972, vol. 25, nr 6, s. 356–358

Ilustracja: *Matka Boża Żeglarzy*, Alejo Fernández.

[1] *Calendarium Romanum*, Typis Polyglottis Vaticanis, 1969.

[2] *Ordo Lectionum Missae*, Typis Polyglottis Vaticanis, 1969.

[3] Dzieje poszczególnych świąt maryjnych są omówione w komentarzu historycznym dołączonym do *Calendarium Romanum*. Zob. także w następujących pozycjach: M. Righetti, *Manuale di storia liturgica*, vol. 3, ed. 3, Milano 1969 s. 348–395; W.

Schenk, *Kult Matki Najświętszej*. Materiały duszpasterskie, bmn
i r. (maszynopis).

[4] *Missale Romanum*, Typis Polyglottis Vaticanis, 1970.